

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí (formulár)

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok): II. polrok 2024

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie č. 330/2018 Z. z.“)

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/27311/1>
- Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: [LP/2022/222](#)
- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: irelevantné

Ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (nahrad'te rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokaliz.	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
17 (40)	a)	Položka a sadzba za uloženie priemyselných odpadov na skládku odpadov	Nariadenie č. 330/2018 Z. z. Príloha č. 2, položka 1 a 2	507 120	3 199 159	-2 692 039
17 (40)	a)	Položka a sadzba za uloženie priemyselných odpadov na skládku odpadov – administratívne náklady	Nariadenie č. 330/2018 Z. z. Príloha č. 2, položka 1 a 2	119 583	-	119 583
		Spolu		626 703	3 199 159	-2 572 456

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (nahradíte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST										EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zarad. do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
17 (40)	a)	Položka a sadzba za uloženie priemyselných odpadov na skládku odpadov	Nariadenie č. 330/2018 Z. z. Príloha č. 2, položka 1 a 2	1.7.2022	Stavebné spoločnosti	1637	-	310	507 120	3 199 159	-2 692 039
17 (40)	a)	Položka a sadzba za uloženie priemyselných odpadov na skládku odpadov – administratívne náklady	Nariadenie č. 330/2018 Z. z. Príloha č. 2, položka 1 a 2	1.7.2022	Stavebné spoločnosti	1637	-	73	119 583	-	119 583
		Spolu						383	626 703	3 199 159	-2 572 456

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na podnikateľské prostredie (PP) zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, že môže byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj internetový odkaz na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov. Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 2)
Regulácia č. 17 (40) Položka a sadzba za uloženie priemyselných odpadov na skládku odpadov
Uveďte spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Regulácia bola zavedená, pretože sa predpokladalo, že zvýšenie sadzieb poplatkov povedie k zvýšeniu tlaku na uprednostňovanie vyšších stupňov hierarchie odpadového hospodárstva v prospech zhodnocovania zeminy a kameniva. <u>Ex ante náklady:</u> V ex ante fáze (LP/2022/222) v r. 2021 boli pre danú reguláciu vyčíslené len priame finančné náklady podnikateľského prostredia vo výške 3 199 159 eur, a to pri zákonnej sadzbe 7 eur za 1 t uloženej výkopovej zeminy a kameniva na skládku priemyselných odpadov, pričom na skládku odpadov bolo uložených celkovo 457 023 t výkopovej zeminy a kameniva. Pri výpočte ex ante nákladov predkladateľ urobil matematickú chybu a namiesto sumy 3 199 161 eur používal hodnotu 3 199 159 eur ($457\,023 \times 7 = 3\,199\,161$). Keďže presný počet subjektov nebolo možné určiť, išlo o modelový výpočet na vzorke 1 000 subjektov. Pri vyčíslení vplyvov pre r. 2022 a zákonnej sadzbe 8 eur/t boli predpokladané náklady vyčíslené vo výške 3 656 181 eur, pre r. 2023 a zákonnej sadzbe 10 eur/t sa predpokladali náklady vo výške 4 570 230 eur, čiže pri porovnaní r. 2021 a r. 2023 sa predpokladal nárast sumy poplatkov o 1 371 071 eur. Výpočet vplyvov vychádzal z predpokladu, že objem uloženej výkopovej zeminy a kameniva sa nezmení. <u>Ex post náklady:</u> a) <u>Počet dotknutých subjektov</u> Z dotknutých subjektov boli vylúčení živnostníci a malé podniky, ktoré podľa dostupných údajov zabezpečujú činnosti pre iné podnikateľské subjekty (väčšie stavebné podniky) alebo výkopovú zeminu a kamenivo na skládky odpadov neukladajú, spravidla sa použije na terénne úpravy v okolí menších stavieb. Pri výpočte počtu dotknutých podnikateľských subjektov neboli k dispozícii údaje o počte stredných a veľkých podnikov v stavebníctve, preto sa vychádzalo z expertného odhadu. Podľa údajov z časopisu Trend (zdroj: https://www.trend.sk/financie/nadej-vzkriesenie-ekonomiky-je-rukach-malych-strednych-firiem-stat-vsak-cakaju-skrty) bolo vypočítané, že v priemere na Slovensku pôsobilo 3 373 stredných a veľkých firiem z celkového počtu 266 583 aktívnych podnikateľov, čo predstavuje 1,26 %. Pri expertnom odhade sa vychádzalo zo zdrojov Štatistického úradu Slovenskej republiky, publikovaných na stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky, kde sú uvedené počty

podnikateľov podľa ekonomických činností a kde pri stavebníctve bolo v r. 2023 uvedených 129 903 podnikateľov (rôzne právne formy), pričom sa z uvedeného počtu vypočítal 1,26 %-ný podiel stredných a veľkých firiem, čo predstavuje **1 637 spoločností** (počet dotknutých subjektov).

b) Pokles skládkovaného priemyselného odpadu - výkopovej zeminy a kameniva (17 05 04 a 17 05 06)

V r. 2020 bolo na skládku odpadov uložených 457 023 ton výkopových zemín a kameniva (17 05 04 a 17 05 06).

Podľa evidenčných listov skládok odpadov v r. **2023** bolo na skládky odpadov uložených **50 712 ton** výkopovej zeminy a kameniva (17 05 04 a 17 05 06).

Z porovnania rokov 2020 a 2023 vyplýva, že **množstvo výkopovej zeminy a kameniva** (17 05 04 a 17 05 06), ktorá bola uložená na skládky odpadov, **kleslo o 406 311 ton**.

c) Kvantifikácia priamych ex post nákladov

Poplatok za uloženie výkopovej zeminy a kameniva (17 05 04 a 17 05 06) v r. 2021 bol 7 eur/tona.

Poplatok za uloženie výkopovej zeminy a kameniva (17 05 04 a 17 05 06) v r. 2023 bol 10 eur/tona.

V r. 2020 stavebné spoločnosti zaplatili poplatok za uloženie výkopovej zeminy a kameniva (17 05 04 a 17 05 06) na skládky odpadov v celkovej výške 3 199 159 Eur (457 023 x 7).

V r. 2023 stavebné spoločnosti zaplatili poplatok (priamy náklad) za uloženie výkopovej zeminy a kameniva (17 05 04 a 17 05 06) na skládky odpadov v celkovej výške 507 120 Eur (50 712 x 10).

Pri porovnaní predpokladaných nákladov a skutočných nákladov, t. j. poplatkov za uloženie výkopovej zeminy a kameniva na skládky odpadov, **prišlo k poklesu o 2 692 039 eur**.

d) Administratívne náklady

V súvislosti s reguláciou vznikli spoločnostiam aj administratívne náklady, ktoré v ex ante fáze neboli predpokladané. Z tohto dôvodu sú tieto náklady kvantifikované na samostatnom riadku kalkulačky aj tabuliek č. 1 a 2.

Na základe analýzy formulárov vyplnených stavebných spoločností sa zistilo, že spoločnosti identifikovali administratívne náklady rôznym spôsobom a zahrnuli do nich všetky náklady súvisiace so zaškolením zamestnancov, zmenou pracovno-právnych vzťahov, pričom odhad nákladov vykonali v rôznej výške (30 min, 300 min., 5-24 hod.). Z tohto dôvodu bol urobený expertný odhad administratívnych nákladov, ktoré súvisia s evidenciou a vykazovaním uloženej výkopovej zeminy a kameniva podľa štandardizovaných údajov v kalkulačke nákladov MH SR vo výške **30 min. pri mesačnej periodicite**. Uvedený odhad bol použitý v ex post kalkulačke nákladov. Výška administratívnych nákladov na kategóriu dotknutých subjektov bola vypočítaná **v sume 119 583 eur**.

e) Kvantifikácia celkových ex post nákladov

Po zohľadnení priamych a administratívnych nákladov boli **celkové ex post náklady** hodnotenej regulácie vyčíslené vo výške **626 703 eur**. V porovnaní s nákladmi predpokladanými v ex ante fáze ide celkovo o pokles o 2 572 456 eur.

Uveďte zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):

a) *Počet subjektov: stredné a veľké stavebné firmy*

1 637

Zdroj:

Trend: <https://www.trend.sk/financie/nadej-vzkriesenie-ekonomiky-je-rukach-malych-strednych-firiem-stat-vsak-cakaju-skrty>

Zdroj:

Štatistický úrad Slovenskej republiky:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/og1006rs/v_og1006rs_00_00_00_sk

b) Množstvo výkopovej zeminy a kameniva uloženého na skládku odpadov po zavedení regulácie v roku 2023

50 712,32 ton

Zdroj:

Interné zdroje Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky - evidenčné listy skládok odpadov za rok 2023

c) Poplatok za uloženie zeminy a kameniva na skládku odpadov v roku 2023

10 eur/tona

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/330/>

Uveďte dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post):

Ak je rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post), vysvetlite dôvod rozdielu. Zároveň vysvetlite rozdiely v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch.

V ex ante fáze bola celková suma poplatkov v r. 2021 vo výške 3 199 159 eur. Predpokladalo sa, že celková suma poplatkov za uloženie výkopovej zeminy a kameniva sa v r. 2023 zvýši o 1 371 068 eur oproti r. 2020. V roku 2023 boli zaplatené poplatky v celkovej výške 507 120 eur, čo malo pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, nakoľko celkové poplatky poklesli o 2 692 039 eur. Rozdiel medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi regulácie vznikol teda v dôsledku zníženého množstva zeminy a kameniva, ktoré boli uložené na skládky odpadov.

Na množstvo uloženej zeminy a kameniva na skládky odpadov majú vplyv aj iné faktory, a to najmä zákonná povinnosť ich recyklácie a opätovného použitia, rozdielny počet realizovaných stavieb (medziročne), pri ktorých vzniká zemina a kamenivo, možnosť spätného zasypávania (terénne úpravy, zasypávanie lomov a pod.) a možnosť preklasifikovania zeminy a kameniva na vedľajší produkt.

Pri kvantifikácii boli ex post identifikované aj administratívne náklady spojené s evidenčnou a ohlasovacou činnosťou podnikateľských subjektov vo výške 119 583 eur. Po započítaní uvedených nákladov teda rozdiel medzi ex ante a ex post nákladmi predstavuje pokles o 2 572 456 eur.

Uveďte vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch:

Ak v ex ante fáze nie sú vypočítané náklady na celé podnikateľské prostredie, tak uveďte „0“.

Ak niektoré náklady regulácie nie sú predpokladané v ex ante fáze vôbec, tiež uveďte „0“ a uveďte prečo.

Gestor pri výpočte ex post nákladov identifikoval aj rozdielny počet subjektov, ktoré sú reguláciou dotknuté. Rozdielny počet subjektov vyplynul zo skutočnosti, že pri príprave regulácie gestor uvádzal len modelový príklad (1 000 subjektov, ktoré uložili zeminu a kamenivo na skládky odpadov), zatiaľ čo podľa expertného odhadu je počet subjektov, ktoré môžu ukladať zeminu a kamenivo na skládky odpadov, 1 673.

Uveďte dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:

V rámci ex ante fázy neboli identifikované administratívne náklady spojené s uvedenou reguláciou.

Počas ex post hodnotenia boli identifikované administratívne náklady, ktoré súvisia s evidenčnými a ohlasovacími povinnosťami. Uvedené náklady sa odhadli expertne v rozsahu 30 min. mesačne na 1 subjekt, pričom sa vychádzalo zo štandardizovanej výšky podľa kalkulačky nákladov MH SR.

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Závazný postup vykonania a povinné obsahové náležitosti vyhodnotenia

Konzultácie s dotknutými podnikateľskými subjektmi a ich zastupiteľskými organizáciami (ďalej len „účastníci“) tvoria povinnú súčasť ex post hodnotenia, keďže patria medzi základné predpoklady jeho užitočnosti (ďalej len „ex post konzultácie“). Hlavným účelom ex post konzultácií je získanie informácií o tom, ako funguje hodnotená regulácia v praxi, aké spôsobuje podnikateľom náklady a aké zmeny podnikatelia navrhujú na zlepšenie dotknutej oblasti podnikateľského prostredia.

Ex post konzultácie gestor právneho predpisu povinne uskutoční ešte pred vykonaním ex post hodnotenia; na dosiahnutie maximálneho efektu sa odporúča ich uskutočnenie aj po vykonaní ex post hodnotenia k jeho predbežnému zneniu.

*Ex post konzultácie gestor právneho predpisu povinne uskutoční vo forme **cielených** ex post konzultácií a zároveň aj vo forme **verejných** ex post konzultácií. Uskutočnenie ex post konzultácií je možné aj elektronicky, a to prostredníctvom e-mailovej komunikácie. Gestor právneho predpisu na vykonanie cielených ex post konzultácií priamo osloví účastníkov.*

*Zároveň gestor právneho predpisu na vykonanie verejných ex post konzultácií zašle ministerstvu hospodárstva informáciu o začatí ex post konzultácií na adresu expost@mhsr.sk. Ministerstvo hospodárstva informáciu o začatí ex post konzultácií zverejní na svojom webovom sídle počas obdobia určeného gestorom právneho predpisu, ktoré však **nemôže byť kratšie ako štyri kalendárne týždne**. Ministerstvo hospodárstva zároveň zašle internetový odkaz gestorovi právneho predpisu.*

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

Verejné ex post konzultácie prebiehali v období od 07.10.2024 do 04.11.2024 a boli vykonané formou zverejnenia dotazníka. Oznámenie o začatí verejných konzultácií bolo zverejnené na web stránke gestora (<https://www.minzp.sk/odpady/ex-post-konzultacie/>) a následne na web stránke MH SR ([https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/ex-post-hodnotenie-regulacii-posobiach-v-podnikatelskom-prostredi/ex-post-konzultacie/informacie-o-zacati-verejnych-ex-post-konzultacii/oznamenia-ii-kalendarny-polrok-2024/ukoncene-konzultacie?csrt=5167219158444692440](https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/ex-post-hodnotenie-regulacii-posobiach-v-podnikatelskom-prostredi/ex-post-hodnotenie-regulacii-posobiach-v-podnikatelskom-prostredi/ex-post-konzultacie/informacie-o-zacati-verejnych-ex-post-konzultacii/oznamenia-ii-kalendarny-polrok-2024/ukoncene-konzultacie?csrt=5167219158444692440)). Do verejných ex post konzultácií sa podnikateľské subjekty nezapojili.

V rámci **cielených** ex post konzultácií, ktoré prebiehali v rovnakom období, boli oslovené spoločnosti, ktoré sú členmi *Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska*. Z oslovených spoločností vyplnilo dotazník 6 spoločností, z toho 4 spoločnosti vyjadrili nesúhlas so zverejnením obchodného mena v tomto dokumente. So zverejnením obchodného mena súhlasili spoločnosti Doprastav, a. s., a Železnice Slovenskej republiky.

Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám:

Všetky spoločnosti uviedli, že ukladanie výkopovej zeminy a kameniva na skládku odpadov ovplyvňujú aj iné faktory ako iba samotná regulácia – zvýšený poplatok. Množstvo ukladanej

výkopovej zeminy a kameniva na skládku odpadov závisí najmä od možnosti jej opätovného využitia (spätný zásyp a terénne úpravy). Ďalším faktorom je možnosť recyklácie, avšak v takom prípade je dôležitá aj vzdialenosť miesta vzniku odpadu od zariadenia na jeho recykláciu – pokiaľ je uloženie odpadu na skládku odpadov cenovo výhodnejšie ako prevoz odpadu do zariadenia na recykláciu, spoločnosti využijú ukladanie na skládku odpadu. Ovpływujúcim faktorom je aj možnosť prehlásenia zeminy a kameniva za vedľajší produkt, avšak vzhľadom na prísne kritéria parametrov a finančnú náročnosť analýz, predmetné spoločnosti uprednostňujú vyššie menované spôsoby využitia zeminy a kameniva.
Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi:
Dve spoločnosti uviedli, že ich predmetná regulácia neovplyvňuje. Ostatné spoločnosti poukázali na to, že reguláciu je potrebné vnímať v kontexte vyššie uvedených skutočností. V závislosti od dostupných možností využitia zeminy a kameniva si vyberú v danom čase ideálnu formu.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
1. Navrhuje sa zmena pôvodcu odpadu. V súčasnosti je pôvodcom odpadu fyzická alebo právnická osoba, ktorej bolo vydané stavebné povolenie. Navrhuje sa, aby pôvodcom odpadu, ak ide o odpady vznikajúce pri stavebných prácach a demolačných prácach, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložke alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa, bola právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, pre ktorú sa tieto práce v konečnom štádiu vykonávajú. 2. Navrhuje sa znížením administratívnej záťaže zjednodušenie prehlasovania zeminy a kameniva za vedľajší produkt, najmä však zmiernenie kritérií na parametre analýz. 3. Navrhuje sa zaviesť možnosť uskladniť zeminu a kamenivo mimo stavby a môcť ju využiť až po ukončení stavby v plánovanom projekte.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
Zmeny aplikačnej praxe neboli navrhnuté.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch:
Navrhovaná zmena v právnych predpisoch v bode 1. bude predmetom novelizácie zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Navrhované zmeny v právnych predpisoch v bode 2. a 3. budú predmetom novelizácie vyhlášky č. 344/2022 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií v znení neskorších predpisov.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe:
-

Lehota na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia podľa bodu 10.6. jednotnej metodiky sa predĺži o jeden kalendárny polrok, ak podnikateľské subjekty počas tejto lehoty neprejavia záujem o ex post konzultácie, a to aj napriek ich cielenému osloveniu, alebo o ex post konzultácie prejavia záujem až po ich opakovaní. V takomto prípade gestor právneho predpisu v lehote na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia podľa bodu 10.6. jednotnej metodiky zašle ministerstvu hospodárstva na adresu expost@mhsr.sk oznámenie o tejto skutočnosti, ktorú ministerstvo hospodárstva vyznačí v Registri ex post.

Povinnosť vykonať ex post hodnotenie zaniká po tom, čo podnikateľské subjekty ani v predĺženej lehote na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia opakovane neprejavia záujem o ex post

konzultácie, a to aj napriek ich cielenému osloveniu. Gestor právneho predpisu oznámi skutočnosť podľa predchádzajúcej vety ministerstvu hospodárstva na adresu expost@mhsr.sk, ktoré ju po jej overení vyznačí v Registri ex post.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Vypracujte pre každú reguláciu osobitne odpovede na nasledujúce otázky:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 1).
17 (40) Položka a sadzba za uloženie priemyselných odpadov na skládku odpadov
Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť?
Regulácia bola zavedená za účelom zníženia množstva zeminy a kameniva ukladaného na skládku odpadov.
Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov?
Hlavným cieľom posudzovanej regulácie je zvýšiť potenciál obehovej ekonomiky v oblasti stavebníctva, čo má viesť k vyššej miere recyklácie a opätovného použitia zeminy a kameniva. Aj ex post hodnotením bolo zistené, že po zavedení regulácie pokleslo množstvo skládkovanej zeminy a kameniva. Podnikateľské subjekty sa vyjadrili, že zvýšenie poplatku za uloženie zeminy a kameniva na skládku odpadov vplýva na množstvo zeminy a kameniva, ktoré takto ukladajú. Uprednostňujú iné formy nakladania so zemínou a kamenivom. Regulácia spĺňa zamýšľaný cieľ.
Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?
Počas ex post hodnotenia boli identifikované administratívne náklady (časové), ktoré neboli v ex ante fáze pre túto reguláciu predpokladané.
Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?
Áno, regulácia je stále opodstatnená.
Alternatívne riešenia z pohľadu gestora: <i>Je možné dosiahnuť cieľ hodnotenej regulácie jej zmenou alebo zmenou aplikačnej praxe (bez zmeny regulácie) tak, že menej zaťažuje podnikateľské prostredie? (t. j. spôsobuje nižšie náklady, nižšie bariéry vstupu na trh, nižší negatívny vplyv na produktivitu, konkurencieschopnosť a pod.)</i>
Nie je efektívne poplatok zrušiť alebo znížiť. Navrhované zmeny v právnych predpisoch len podporia dosahovanie cieľa regulácie inými spôsobmi.
Výsledok ex post hodnotenia - návrh:
☒ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax

*Ak navrhujete reguláciu **upraviť**, tak uveďte ako, akých právnych predpisov (vrátane súvisiacich právnych predpisov) sa úprava dotkne a k akému dátumu účinnosti.*

*Ak navrhujete reguláciu **zrušiť bez náhrady**, tak k akému dátumu účinnosti?*

*Ak navrhujete **upraviť aplikačnú prax**, tak uveďte ako a k akému termínu.*

*Ak navrhujete reguláciu **ponechať bez zmeny**, tak uveďte dôvod.*

Regulácia zabezpečuje zníženie množstva skládkovania zeminy a kameniva, ako aj plnenie cieľov obehového hospodárstva. Zmeny, ktoré navrhli účastníci ex post konzultácií, ešte viac podporia dosiahnutie cieľa regulácie, t. j. zníženie miery skládkovania zeminy a kameniva a zvýšenie opätovného použitia a recyklácie. Gestor sa preto uvedenými návrhmi bude zaoberať v rámci novelizácie iných právnych predpisov v oblasti odpadov, a to zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v rámci novelizácie vyhlášky č. 344/2022 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií v znení neskorších predpisov.

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu (vyplní ministerstvo hospodárstva)

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v Tabuľke č. 1: *Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií* (ďalej len „tabuľka č. 1“) a v Tabuľke č. 2: *Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante)* (ďalej len „tabuľka č. 2“) doplnil všetky požadované údaje, pričom tabuľku č. 1 a tabuľku č. 2 skopíroval z Prílohy č. 9b jednotnej metodiky. Predpokladané náklady regulácie boli v ex ante fáze vyčíslené v sume 3 199 159 eur. Skutočné náklady gestor vyčíslił konkrétnou sumou vo výške 626 703 eur, a to ako priame finančné náklady vo forme poplatkov za uloženie výkopovej zeminy a kameniva na skládku odpadov (v sume 507 120 eur) a administratívne náklady (v sume 119 583 eur). Celkové ex post náklady regulácie sú o 2 572 456 eur nižšie ako predpokladané náklady. Časť *Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante* gestor kompletne vyplnil, vrátane výpočtu nákladov na podnikateľské prostredie. Gestor tiež uviedol zdroje početnosti vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky. Gestor ako dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi (ex ante) a zistenými nákladmi (ex post) uviedol výrazné zníženie množstva výkopovej zeminy a kameniva uložených na skládky odpadov. Uvedené malo pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, nakoľko celkové poplatky poklesli o 2 692 039 eur, a to aj napriek zvýšenej sadzbe (zo 7 eur/1 tona na 10 eur/1 tona) za uloženie odpadu na skládku v r. 2023.

V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor jednotlivo a prehľadne uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal verejné ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejnej ex post konzultácie na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“), v stanovenom minimálnom časovom trvaní. Gestor tiež cielene oslovil vybrané subjekty prostredníctvom dotazníka. Počas trvania ex post konzultácií sa zapojilo šesť podnikateľských subjektov (ďalej len „účastníci“), ktorí zaslali vyplnené dotazníky. O ex post konzultácie bol prejavovaný záujem a z tohto dôvodu boli vykonané úspešne. Účastníci vzniesli pripomienky voči hodnotenej regulácii a voči jej výkonu a fungovaniu v praxi, ktoré gestor uviedol v príslušnom textovom poli. Účastníci tiež poskytli alternatívne riešenia z ich pohľadu, ktoré spočívajú v návrhoch na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia. Gestor následne poskytnuté alternatívne riešenia vyhodnotil.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstata riešeného problému boli gestorom adekvátne definované. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Vo veci splnenia jej cieľov určených v ex ante doložke vybraných vplyvov gestor uvádza, že regulácia spĺňa zamýšľaný cieľ. Ako nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie gestor označil administratívne náklady, ktoré v ex ante fáze neboli vyčíslené. Existencia regulácie je podľa gestora stále opodstatnená a vzhľadom k nastaveným cieľom nepovažuje za vhodné poplatky znížiť alebo zrušiť. Navrhované iné zmeny v právnych predpisoch len podporia dosahovanie cieľa regulácie inými spôsobmi. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to ponechať hodnotenú reguláciu, pričom je potrebné upraviť iné regulácie, ktoré podporia dosahovanie stanoveného cieľa regulácie inými spôsobmi.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)
Regulácia č. 17 (40) Položka a sadzba za uloženie priemyselných odpadov na skládku odpadov
Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:
Cieľom novelizácie nariadenia č. 330/2018 Z. z. od 1.7.2022 bola úprava poplatkov za uloženie stavebných a demolačných odpadov na skládky odpadov (ďalej len „poplatky“) spôsobom, ktorý znevýhodní uloženie odpadov na skládku odpadov pred ich zhodnotením alebo recykláciou. V prípade hodnotenej regulácie išlo o úpravu vo forme navýšenia poplatkov za uloženie výkopovej zeminy a kameniva na skládku odpadov. Od účinnosti nariadenia sa zvýšili poplatky v Prílohe č. 2, v položkách 1 a 2 (17 05 04 a 17 05 06) z pôvodne 7 eur/tona o 1 euro (na 8 eur/tona) pre r. 2022, o 3 eurá (na 10 eur/tona) pre r. 2023 a o 8 eur (na 15 eur/tona) pre r. 2024. Úprava poplatkov formou skokovitého nárastu reflektuje hlavný cieľ reformy nakladania so stavebným odpadom a odpadom z demolácii, ktorou sa má zvýšiť potenciál obehového hospodárstva v oblasti stavebného odpadu a sektoru stavebníctva. Sekundárnym cieľom je dosiahnuť vyššiu mieru recyklácie a predchádzať vzniku stavebného odpadu. Účastníci ex post konzultácií uviedli, že regulácia ich priamo ovplyvňuje predovšetkým formou potenciálneho zvyšovania nákladov na realizáciu stavby a preto uprednostňujú iné formy nakladania s týmto druhom odpadu. Nárast poplatkov síce má vplyv na množstvo výkopovej zeminy a kameniva uložených na skládku, avšak stavebníkov ovplyvňujú aj iné faktory a pôsobiace regulácie. Pri stavebných prácach sa snažia s výkopovou zeminou a kamenivom nakladať čo najefektívnejšie, a to prostredníctvom recyklácie (v závislosti vzdialenosti miesta vzniku odpadu od zariadenia na recykláciu) alebo iným materiálovým zhodnocovaním odpadu (napr. spätné zásypy a terénne úpravy). Ďalším významným faktorom je možnosť nakladať s týmto druhom odpadu v režime „vedľajšieho produktu“, tu však namietajú prísne nastavené parametre pre analýzy odpadov a administratívnu náročnosť. Počas konzultácií účastníci navrhli alternatívne riešenia, ktoré im umožnia jednoduchšie a efektívnejšie nakladanie so stavebným odpadom. Gestor uvádza, že hlavným cieľom hodnotenej regulácie je zvýšiť potenciál obehovej ekonomiky v oblasti stavebníctva. Regulácia bola zavedená za účelom zníženia množstva výkopovej zeminy a kameniva ukladaného na skládku odpadov, preto nie je efektívne poplatok za uloženie na skládku

znižiť alebo zrušiť. Gestor zároveň uvádza, že účastníkmi navrhnuté zmeny v právnych predpisoch podporia dosahovanie cieľa regulácie inými spôsobmi.

Ministerstvo hospodárstva rozumie argumentom gestora, že zvyšovanie sadzieb poplatkov má prispieť k uprednostňovaniu iných foriem zhodnocovania stavebného odpadu v zmysle nastavených cieľov. Tento zámer potvrdila aj kvantifikácia ex post nákladov, ktorá preukázala zníženie priamych nákladov podnikateľského prostredia najmä z dôvodu výrazného zníženia množstva výkopovej zeminy a kameniva uloženého na skládku odpadov. Z uvedeného dôvodu, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že ide o poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality, ministerstvo hospodárstva súhlasí s ponechaním regulácie. Ministerstvo hospodárstva zároveň podporuje postoj gestora zaoberať sa alternatívnymi návrhmi predloženými v rámci ex post konzultácií a zapracovať ich v rámci budúcej novelizácie dotknutých právnych predpisov.

Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Alternatívne riešenia, navrhnuté v rámci konzultácií, boli uvedené nad rámec hodnotenej regulácie:

1. Navrhuje sa zmena pôvodcu odpadu.
V súčasnosti je pôvodcom odpadu fyzická alebo právnická osoba, ktorej bolo vydané stavebné povolenie. Navrhuje sa, aby pôvodcom odpadu bola právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, pre ktorú sa tieto práce v konečnom štádiu vykonávajú (ak ide o odpady vznikajúce pri stavebných prácach a demolačných prácach, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložke alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby – podnikateľa).
2. Navrhuje sa zjednodušenie procesu prehlasovania zeminy a kameniva za vedľajší produkt, a to znížením administratívnej záťaže a zmiernením kritérií na parametre analýz.
3. Navrhuje sa zaviesť možnosť uskladiť zeminu a kamenivo mimo stavby a môcť ju využiť až po ukončení stavby v plánovanom projekte.

Gestor uvádza, že návrhmi účastníkov sa bude ďalej zaoberať, pretože navrhované zmeny ešte viac podporia dosiahnutie cieľa regulácie, t. j. zníženie miery skládkovania zeminy a kameniva a zvýšenie opätovného použitia a recyklácie.

Navrhovaná zmena v právnych predpisoch v bode 1. bude predmetom novelizácie zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Navrhované zmeny v právnych predpisoch v bode 2. a 3. budú predmetom novelizácie vyhlášky č. 344/2022 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií v znení neskorších predpisov.

Ministerstvo hospodárstva víta postoj gestora zaoberať sa ďalej návrhmi, ktoré boli účastníkmi predložené nad rámec hodnotenej regulácie a zapracovať ich v rámci budúcej novelizácie dotknutých právnych predpisov.

Odporúčenie:

- ☒ ponechať reguláciu
 ☒ upraviť reguláciu
 ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
☐ upraviť aplikačnú prax

Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu ponechať. Zároveň gestorovi odporúča upraviť iné, súvisiace regulácie na základe predložených alternatívnych návrhov a to zapracovať tieto návrhy v rámci najbližšieho otvorenia legislatívneho procesu k zákonu č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a k vyhláške č. 344/2022 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií.

Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:

Pri regulácii boli predpokladané (ex ante) náklady vyčíslené na sumu 3 199 159 eur (IN) a skutočné (ex post) náklady na sumu 626 703 eur (IN). Vzhľadom na skutočnosť, že v ex ante fáze boli tieto náklady uvedené ako poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality, tieto neboli pripísané na virtuálny účet gestora. Z uvedeného dôvodu rovnako i vzniknutý kvantifikovaný rozdiel medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi regulácie neovplyvní virtuálny účet gestora.